

6

ОСВІТА
Буковина

23 грудня 2016 року

АКТУАЛЬНО

Петро Могила – видатний церковний і освітній діяч

йменована в Києво-Могилянську академію), яку було проголошено правонаступницею Київської академії, заснованої ще князем Ярославом Мудрим (978-1054). Колегію вважають першим вищим навчальним закладом на південно-східних слов'янських землях, що відіграв провідну роль у розвитку освіти, науки й культури українців. Тут уперше розпочалося викладання філософії та богослов'я як певних розгалужених теоретичних систем на теренах сучасної нашої держави. Крім того, у ній вивчали церковнослов'янську, латинську, грецьку, польську мови, тодішню книжкову староукраїнську, а також традиційні для західноєвропейської освітньої системи граматику, поетику, риторичку, арифметику, геометрію та музику.

У передмові до одного з його творів читаємо: «На кошти свого родинного майна, відновивши занедбані й спорожнілі київські школи, він постачав, постачає і дуже хоче за допомогою небесною до кінця свого життя постачати школи книгами, учителями, засобами на існування бідних студентів». Тому найкращі випускники колегії за кошти ар-

хімандрита продовжували навчання за кордоном, а після завершення західноєвропейських вишів поверталися до рідної альма-матері, де залишалися викладати. Серед них були Інокентій Пзель, Єпіфаній Славинський, Тарасій Земка тощо.

За сприяння Петра Могили, який уже на той час став митрополитом Київським і Галицьким, почали відкриватися школи й у інших українських містах. Відомо, що в 1636 році розпочала роботу школа в Кременці, у 1638 році – у Вінниці та Гощі на Волині. Також у 1640 році за його ініціативи була заснована Слов'яногреко-латинська академія в м.Яссах, столиці Молдавської держави. Звичайно, що це в свою чергу сприяло підвищенню загального рівня грамотності місцевого населення. Так, один із іноземних мандрівників, антіохійський архідиякон Павло Алепський засвідчує, що «на землі козаків... ми помітили чудову рису, яка викликала наше здивування: усі вони, за винятком небагатьох, навіть більшість їхніх жінок і дочок уміють читати і знають порядок церковних служб».

Дослідники стверджують, що Петро

Могила був автором таких творів: «Номоканон» (1629), «Антологія, сиреч молитви» (1636), «Євангеліє учителноє» (1637), «Літос» (1644), «Православне сповідання віри» (1640-1645), «Требник» (1646) тощо.

Крім того, митрополит доклав чимало зусиль для відновлення Софійського собору в Києві, називаючи його «єдиною прикрасою православного народу, главою і матір'ю усіх церков». А під час археологічних розкопок руйн Десятинної церкви, першого кам'яного храму Київської Русі, які проводилися з його ініціативи, було знайдено усипальницю великого князя Володимира Святославовича (960-1015) і його дружини – візантійської царівни Анни (963-1011).

Помер митрополит Київський і Галицький 11 січня 1647 року. Разом з його смертю закінчується «могилянська доба», яку ще називають «золотою добою» української культури й духовності. Уся його церковна та освітня діяльність була спрямована на утвердження духовної єдності українського народу, зростання почуття самосвідомості та національної гідності.

М.С.Семенюк,
*методист Ради директорів
вищих навчальних закладів*

*І-ІІ рівнів акредитації Чернівецької області, викладач основ
філософських знань ДВНЗ «Чернівецький коледж дизайну та
економіки»*

31 грудня 2016 року на всеукраїнському рівні буде відзначатися 420-а річниця від дня народження церковного, політичного та освітнього діяча, митрополита Київського і Галицького Петра Могили.

Згідно існуючих історичних відомостей він народився 31 грудня 1596 року в аристократичній православній сім'ї молдовсько-волоського господаря Симеона. Після загибелі батька в 1607 році Петро з матір'ю переїздить на українські землі Речі Посполитої. Його родичами були знатні польські та українські княжі династії Вишневецьких, Корецьких і Потоцьких.

Як вважають дослідники, початкову й середню освіту він здобув у Львівській братській школі. Далі продовжив навчання в західноєвропейських вищих навчальних закладах, зокрема в Замостській академії та Сорбонському університеті.

Після повернення в Польсько-Литовську державу Петро Могила стає офіцером королівських військ. Він не лише мріє про військову кар'єру, а й бере безпосередню участь у Цецорській (1620) і Хотинській (1621) битвах. А вже наступного року Могила полишає посаду офіцера польської армії та купує декілька маєтків на околиці Києва.

Великий вплив на світогляд молодого, високоосвіченого та енергійного Петра мав його духовний наставник – київський митрополит Іов Борецький. І несподівано для багатьох у тридцятирічному віці Петро Могила приймає чернецтво, а через два роки його обирають архимандритом Києво-Печерської лаври, найавторитетнішого монастиря на східнослов'янських землях.

Насамперед він розгортає широку видавничу діяльність Лаврської друкарні, що стала важливим центром книгодрукування в Україні XVII-XVIII ст., а восени 1631 року засновує Лаврську школу. У ній викладали такі відомі вчені того часу, як професор риторики Софроній Почаський, магістр граматики Івашкевич, Сильвестр Косов, Ісайя Трофимович-Козловський, Афанасій Кальнофойський тощо. Головне завдання цього навчального закладу було окреслено так: «Аби молодь у справжній набожності, у звичаях добрих і в науках вільних навчена була».

Уже наступного року архимандрит вирішив об'єднати Лаврську школу з Київською братською школою в Києво-Братську колегію (пізніше пере-

Свято Миколая Чудотворця

Тетяна Чебан,
*заступник директора з виховної
роботи КЗ ЧОЦЕНТУМ*

Узимку є чимало свят, яких з нетерпінням чекають дорослі та діти. Цей святковий зимовий час розпочинається 19 грудня, коли відзначається День святого Миколая.

Святий Миколай з давніх-давен був одним з найбільших шанованих святих як православної, так і католицької церкви та завжди вважався покровителем знедолених і бідних, опікуном дітей. Недарма його називають Миколай-Чудотворець, адже він причетний майже до всіх чарівних і добрих справ. І тепер, як і в давні часи, діти найчастіше звертаються по втіху та заступництво до святого Миколая. І, звичайно, обов'язково

шукають 19 грудня свій чобіток із подарунками від Миколая.

19 грудня педагоги об'єднання раннього розвитку комунального закладу «Чернівецький обласний центр еколого-натуралістичної творчості учнівської молоді» створили невеличке свято до Дня святого Миколая для своїх маленьких вихованців. Для діток вони підготували конкурси, ігри, вікторини, а також солодкі подарунки-«миколайчики»; поділилися з ними своєю любов'ю, добром і щедрістю душі.

«Ми віримо, що Микола Чудотворець буде завжди охороняти ваш життєвий шлях, а ми, дорослі, зробимо все від нас залежне, щоб зігріти вас теплом своїх сердець, допомогти знайти себе в житті, захистити від усіх негараздів. Бажа-

ємо вам, щоб здійснились усі заповітні мрії та бажання, які ви сьогодні загадали святому Миколаю», – зазначили педагоги об'єднання раннього розвитку КЗ ЧОЦЕНТУМ.

«На це свято, безумовно, чекають усі малюки: пишуть листи доброму Миколаю про омріяні подарунки, а в ніч на 19 грудня засинають із особливим відчуттям того, що завтра на ранок відбудеться справжнє диво. Готуються й батьки, але, на жаль, здебільшого матеріально. Тоді як подарунок – це не лише іграшка чи солодощі під подушкою. Є інші цінні дари, які мама і тато можуть дати своїй дитині: особливий світ поетичного слова, душевне тепло, увагу», – ось головна настанова педагогів закладу батькам своїх вихованців.